

**1. januar
MARIJA, BOŽJA MATI**

Današnji praznik Marije, svete Božje matere, je dejansko najstarejši Marijin praznik, podaljšanje božičnega praznika. Na krščanskem Vzhodu so ga obhajali že v 5. stoletju pod imenom spomin Bogorodice, in sicer takoj naslednji dan po božiču. Ko so ga prenesli tudi na Zahod, so ga obhajali 1. januarja, na božično osmino. Po zapisu evangelista Luka o izpolnitvi predpisa Mojzesove postave se je praznik imenoval obrezovanje Gospodovo. Pokoncilске določbe o cerkvenem letu temu prazniku spet vračajo marijanski značaj, kar izraža že samo bogoslužno besedilo. Vera v Marijino Božje materinstvo je bila v Cerkvi vedno živa. Apostolska vera, ki je nastala že v apostolskih časih, izpoveduje o Jezusu, da "je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Device Marije«. Ko so cerkveni očetje govorili ali pisali o Mariji, so vedno učili, da je bila Božja mati in da je v sebi združevala devištvo in materinstvo. Na začetku 5. stoletja je carigraski škof Nestorij začel učiti, da Marije ne moremo imenovati bogorodica (grško Theotókos). Trdil je, da Marija ni Božja mati, je le mati človeka Kristusa, s katerim se je združila oseba Besede. Cerkveni zbor v Efezu leta 431 je razglasil versko resnico, da je Marija prava in resnična Božja mati. Razglasitev te verske resnice je verno ljudstvo pozdravilo z velikanskim veseljem.

**11. januar
PAVLIN II.**

Do leta 776, ko se je sholastik (izobraženec ali učenjak) Pavlin prvič sestel s Karlom Velikim, ne vemo o njem skoraj nič. Verjetno je izšel iz stare furlanske rodbine v Ogleju ali okolici ali morda celo v Čedadu. Starši so mu omogočili najvišjo izobrazbo. Leta 776, ko je Karel Veliki zatrl upor langobardskih voditeljev v Furlaniji, je petdesetletni Pavlin od tega frankovskega vladarja dobil v dar veliko posestvo. Obenem ga je povabil na svoj dvor, v palatinsko šolo. Tam je vladar zbiral največje učenjake tedanje dobe, ki so opravljali službo učiteljev, zaupal pa jim je tudi razne državniške naloge. Med svojim desetletnim bivanjem na dvoru je Pavlin poglobil svoje znanje, pridobil si je tudi nekaj državnih izkušenj. Leta 787 je bil izpraznjen patriarški sedež v Ogleju. Karel Veliki je papežu Leonu III. predlagal, naj na odgovorno mesto oglejskega patriarha imenuje Pavlina in papež je cesarjevo željo izpolnil. Kot oglejski patriarh je Pavlin II. zaslovel po svoji izredni bogoslovni modrosti. Napisal je več del, v katerih je branil pravo vero, zlasti nauk o Sveti Trojici in o Marijinem Božjem materinstvu. Pisal je tudi vzgojne spise. Spesnil je tudi več hvalnic, ki so jih prepevali pri bogoslužju. Znal je tudi živo in prepričevalno nastopati v javnosti. Na sinodi v Čedadu je določil tudi smernice za misijonsko delo med Slovenci, ki je bilo zelo uspešno. Življenje tega velikega moža se je izteklo 11. januarja leta 802.

**18. januar
MARJETA OGRSKA**

Marjetin oče je bil ogrski (madžarski) kralj Bela IV., njena mati Marija pa je bila bizantinska princesa in je prišla s cesarskega dvora v Carigradu. V letu pred Marjetinim rojstvom je Ogrsko hudo prizadel vpad divjih Mongolov. Kralj Bela IV. se je zaobljubil, da bo prihajajočega otroka popolnoma posvetil Bogu, če ga reši iz te nesreče. Njegova prošnja je bila uslišana in besedo je držal. Ko se je ob koncu leta 1242 rodila Margareta, jo je v 4. letu starosti že izročil v vzgojo dominikankam v Vesprimu. Ko ji je bilo deset let, je prišla v samostan na Zajčjem otoku na Donavi blizu Budimpešte, ki ga je dal zgraditi kralj Bela, in tam je ostala vse do smrti. Po njej so pozneje otok preimenovali v Marjetin otok. Z vsem srcem se je oklenila redovniškega življenja in za vzornico si je izbrala svojo svetniško teto Elizabeto Turinško. Izprosila si je dovoljenje, da je smela že z dvanajstimi leti narediti redovne zaobljube. Ko se je razcvetela v zalo dekle, so ji ponudili spregled obljub, če se hoče poročiti s poljskim princem Boleslavom ali z neapeljsko-siciljskim kraljem Karlom. Oba je gladko zavrnila, očeta pa pograjala, kaj vendar dela zanjo ženitne načrte, ko pa jo je zaobljubil Bogu. Poslej je imela mir. Bila je srečna in svoj redovniški poklic je imela za najvišjo dosegljivo čast.

**26. januar
TIMOTEJ**

Rojen je bil v Listri v Mali Aziji, nekako tisti čas, ko je Jezus v Palestini nastopil svoje javno delovanje. Njegov oče je bil pogan (Grk), mati Evnika pa Judinja. Materi Evniki in stari materi Loidi daje sveti Pavel pohvalno spričevalo, da sta bili obe polni žive vere in da sta Timoteja od otroških let učili spoznavati Sveto pismo. Verna Judinja, ki je sklenila mešan zakon s poganskim možem, je sina vzgajala v svoji veri, le obrezali ga ni dala po Mojzesovi postavi osmi dan po rojstvu. Apostol Pavel je najbrž že na svojem prvem misijonskem potovanju spreobrnil h krščanstvu Timoteja, njegovo mater in staro mater. Kot sin judovske matere in poganskega očeta je Timotej pred postavo veljal za Juda in bi moral biti obrezan in za to je poskrbel Pavel, ko je na drugem misijonskem potovanju prišel v Listro. To je storil zaradi Judov, ki so bili v teh krajih. Vzel ga je s seboj na misijonsko pot po Mali Aziji in od tam v Makedonijo. Ko je bil Pavel jetnik v Rimu, se mu je pridružil tudi Timotej, ker ga Pavel omenja v svojih pismih, poslanih v tem času iz Rima. Ko je apostol Pavel čutil, da se bliža čas razveze, je svojega učenca Timoteja postavil za nadpastirja v Efezu. Njemu je pisal svoje poslednje pismo. Timotej je modro vodil škofijo v Efezu vse do smrti. Časte ga kot zavetnika pri boleznih želodca po besedah, ki mu jih je namenil učitelj Pavel v svojem prvem pismu, da naj "zaradi želodca in svojih pogostnih slabosti" ne pije samo vode, temveč tudi malo vina.